

Ympäristöministeriö

13.9.2023

Lausuntopyyntö VN/10844/2022

Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission lausunto rannikkoaluestrategiasta

Rajajokikomissio kiittää Ympäristöministeriötä lausuntopyynnöstä rannikkostrategia-luonnokseen.

Suomalais-ruotsalaisen rajajokisopimuksen maantieteellinen soveltamisalue koskee Tornion- ja Muonion jokien kansainvälistä valuma-aluetta sekä rannikkoaluetta Tornion ja Haaparannan edustalla. Näin ollen merkittävin osa on jokialuetta. Tornionjoki on Itämeren tärkein lohijoki sekä myös merkittävä kutujoki uhanalaiselle meritaimenelle sekä vaellussiialle.

Vaikka strategian painopiste onkin mainitun soveltamisalueen ulkopuolella, on merellisillä toiminnoilla merkitystä myös jokialueelle. Rajajokikomissio lausuu rannikkostrategia-luonnokseen lähinnä vaelluskalojen näkökulman kautta.

Toimenpidekortissa ”Energian riittävyyden turvaaminen” mainitaan, että ”fossiilisista polttoaineista luovutaan asteittain ja niitä korvaavat uudet energianlähteet kuten merituulivoima (...)”. Todetaan myös, että tehdään yhteistyötä Itämeren maiden kanssa Itämeren merituulivoiman tavoitteiden ja kokonaisvaikutusten määrittämiseksi.

Rajajokikomissio toteaa, että yhteistyö Ruotsin ja muiden Itämeren maiden kanssa kokonaisvaikutusten arvioinnissa on erittäin tärkeää varsinkin siitä syystä, että vaelluskalat (etenkin Tornionjoen lohi) ovat yhteinen resurssi. Siinä tapauksessa, että joku Itämeren valtioista aiheuttaisi merituulivoima-hankkeilla vaellusesteitä tai muuten vaikeuttaisi lohen elinoloja se voitaisiin katsoa rajan ylittävänä vaikutuksena.

Ottaen huomioon tämänhetkisen rajallisen tiedon määrän merituulivoiman vaikutuksista vaelluskaloihin rajajokikomissio pitää tärkeänä, että toimitaan varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Komissio esittää, että strategisessa työssä tulisi varmistaa, että ei kiirehdiä liiallisesti merituulivoiman rakentamisessa ennen kuin kokonaisvaltainen vaikutusarviointi on mahdollista ja voidaan varmistaa, että vaelluskaloille ei aiheuteta peruuttamatonta haittaa.

Lausunnon on valmistellut komission vesi- ja ympäristöinsinööri Simja Lempinen. Komissio on hyväksynyt lausunnon sähköpostimenetelmällä 13 syyskuuta 2023 ja lausunto on tallennettu ACTA diaarihallintajärjestelmään.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio